

Српско археолошко друштво

Археолошки институт Београд

СРПСКО АРХЕОЛОШКО ДРУШТВО

XL СКУПШТИНА И ГОДИШЊИ СКУП

и

**ПРОСЛАВА 70 ГОДИНА АРХЕОЛОШКОГ ИНСТИТУТА
(MNEMOSYNON FIRMITATIS)**

Београд, 5-7. јун 2017. године

Програм, извештаји и апстракти

Београд 2017

ОРГАНИЗАЦИОНИ ОДБОР СКУПА

др Миомир Кораћ, директор, Археолошки институт, Београд
мр Бојана Борић-Брешковић, директор, Народни музеј у Београду
др Снежана Голубовић, заменик директора, Археолошки институт, Београд
Гордана Грабеж, оперативни директор, Народни музеј у Београду
др Адам Црнобрња, председник Српског археолошког друштва
др Војислав Филиповић, потпредседник Српског археолошког друштва

НАУЧНИ ОДБОР СКУПА

др Миомир Кораћ, Археолошки институт, Београд
проф. др Душан Михаиловић, Филозофски факултет, Универзитет у Београду
проф. др Марија Ђурић, Лабораторија за антропологију, Институт за Анатомију,
Медицински факултет, Универзитет у Београду
prof. dr Boris Kavur, Univerzitet Primorska, Koper, Slovenija
др Наташа Миладиновић-Радмиловић, Археолошки институт, Београд
dr Mario Novak, Institut za antropologiju, Zagreb, Hrvatska
doc. dr Martina Blečić Kavur, Univerzitet Primorska, Koper, Slovenija
доц. др Дејан Радичевић, Филозофски факултет, Универзитет у Београду
др Адам Црнобрња, Народни музеј у Београду
др Александра Папазовска, Археолошки музеј на Македонија, Скопје,
Македонија
др Надежда Гавриловић Витас, Археолошки институт, Београд
dr Csaba Szabó, Universität Erfurt, Germany

Приредили: Војислав Филиповић и Адам Црнобрња

Издавач: Српско археолошко друштво, Београд и Археолошки институт Београд

За издавача: Адам Црнобрња и Миомир Кораћ

Штампа: Графички центар, Београд

Тираж: 250

Бесплатан примерак
ISBN 978-86-80094-05-2

XI скупштина и годишњи скуп Српског археолошког друштва финансиран је средствима Министарства просвете, науке и технолошког развоја и Министарства културе и информисања Републике Србије

Организацију скупа помогли су Народни музеј у Београду и Филозофски факултет Универзитета у Београду.

ПОНЕДЕЉАК 5. ЈУН 2017.

од 10h Пријављивање учесника, **Српска академија наука и уметности**, Кнез Михаилова 35, уплата обавезне котизације од 2.500 дин за учеснике који нису чланови САД, 1.500 дин за заједничку вечеру.

12h **Отварање прославе и скупа - СВЕЧАНА САЛА САНУ**

- 12.00 - Академик г. Владимир Костић, председник САНУ
- 12.10 - Министар г. Младен Шарчевић, Министарство просвете науке и технолошког развоја
- 12.20 - Др Миомир Кораћ, директор Археолошког института
- 12.25 - Пројекција филма *Археолошки институт*
- 12.55 - Др Адам Црнобрња, председник Српског археолошког друштва
- 13.00 - Коктел – Клуб САНУ

15-19h **Рад по секцијама и сесијама**

Сесија *Насељавање клисура и кањона у праисторији, антици и средњем веку* (Кнез Михаилова 36, I спрат, сала 102)

Секција за класичну археологију (САНУ, I спрат, сала 3)

Секција за биоархеологију (САНУ, I спрат, сала 1)

19:30h **Свечано отварање виртуелне археологије *Проширена стварност***

Простор испред САНУ и предворје улаза САНУ, Кнез Михаилова 35

НАСЕЉАВАЊЕ КЛИСУРА И КАЊОНА
У ПРАИСТОРИЈИ, АНТИЦИ И СРЕДЊЕМ ВЕКУ
(сесија, Д. Михаиловић, С. Петковић и Д. Радичевић)
15-19h - Кнез Михаилова 36, I спрат, сала 102

Т. Доганџић, Д. Михаиловић, ДИСТРИБУЦИЈА НАЛАЗИШТА И НАСТАЊЕНОСТ БАЛКАНСКОГ ПОЛУОСТРВА У СРЕДЊЕМ И РАНОМ ГОРЊЕМ ПАЛЕОЛИТУ

Д. Борић, Ђ. Мутри, Р. Хопкинс, Е. Кристијани, Ј. Ћалић, НОВА ПАЛЕОЛИТСКА ИСТРАЖИВАЊА У ЂЕРДАПУ И ЊЕГОВОМ ЗАЛЕЂУ

С. Плавшић, С. Драгосавац, ПРОСТОРНА ОРГАНИЗАЦИЈА ТЕХНО-ЕКОНОМСКОГ ПОНАШАЊА У УНУТРАШЊОСТИ ШАЛИТРЕНЕ ПЕЋИНЕ

Д. Михаиловић, В. Димитријевић, Т. Доганџић, С. Кун, Ш. Мекферон, Б. Михаиловић, ПАЛЕОЛИТСКА СТАНИШТА НА ЦЕНТРАЛНОМ БАЛКАНУ ИЗ ПЕРИОДА МАКСИМУМА ПОСЛЕДЊЕГ ГЛАЦИЈАЛА

И. Живаљевић, УЛОГА ПЕЈЗАЖА И РИБОЛОВА У НАСЕЉАВАЊУ ЂЕРДАПСКЕ КЛИСУРЕ ТОКОМ 13,000-5500. ПРЕ Н.Е.

А. Капуран, НАСЕЉАВАЊЕ КАЊОНА РЕКА ИСТОЧНЕ СРБИЈЕ У ПЕРИОДУ КАСНОГ ЕНЕОЛИТА

Дискусија / Discussion

С. Петковић, КАСНОАНТИЧКА УТВРЂЕЊА У КЛИСУРИ ТРГОВИШКОГ ТИМОКА

В. Пецикоза, ИСТРАЖИВАЊА АНТИЧКИХ ЛОКАЛИТЕТА НА ПРОСТОРУ БАЧЕВАЧКО-ЛЕЛИЧКОГ КРАСА У ЗАПАДНОЈ СРБИЈИ

П. Пејић, ΣΤΕΝΕΣ – ТЕМСКО – ТЕМАЦ

О. Петров, АНТИЧКЕ И СРЕДЊОВЕКОВНЕ ТВРЂАВЕ У ДЕМИРКАПИСКОЈ КЛИСУРИ

Д. Рашковић, Г. Гаврић, РАМ ЗА АРХЕОЛОШКУ СЛИКУ СТА-
ЛАЊКЕ КЛИСУРЕ

М. Милосављевић, Н. Ћосић, КЛИСУРА ЦРНИЦЕ КАО ПУС-
ТИЊА ИСИХАСТА

Дискусија / Discussion

СЕКЦИЈА ЗА КЛАСИЧНУ АРХЕОЛОГИЈУ

(секција, Н. Гавриловић Витас)

15h - САНУ, I спрат, сала 3

А.Н. Црнобрња, КОСМАЈСКА РУДНИЧКА ОБЛАСТ У АНТИ-
ЦИ: РЕВИЗИОНА РЕКОГНОСЦИРАЊА 2015. И 2016. ГОДИНЕ

Б. Лучић, АРХЕОЛОШКА ТОПОГРАФИЈА ГРАДСКЕ ТЕРИТО-
РИЈЕ СИРМИЈУМА

С. Вуковић-Богдановић, С. Реџић, ПИШТАЉКЕ ЗА ДРЕСИ-
РАЊЕ И ДОЗИВАЊЕ ПАСА ТОКОМ ЛОВА? ТЕХНОЛОШКИ,
ФУНКЦИОНАЛНИ И КУЛТУРНИ АСПЕКТИ ПРОБУШЕНИХ
ПАРОЖАКА ЈЕЛЕЊЕГ РОГА ИЗ ВИМИНАЦИЈУМА

I. Danković, Lj. Jevtović, NOVI NALAZ RIMSKE ОРЕКАРСKE
РЕЋИ U KRUGU TERMОЕЛЕКТРАНЕ „KOSTOLAC A“

R. Zotović, ČETIRI RETKE I NEUОBИČAJENE POSVETE SA
PODRUČJA VIMINACIUMA I NAISA

С. Стојановић, АРХЕОЛОШКИ НАЛАЗИ КАО ИНДИКАТОРИ
ПРИСТАНИШТА

Дискусија / Discussion

А.С. Ропкић Ђорђевић, РУРАЛНА НАСЕЉА ТИПА ВИЈА
РУСТИКА НА ПРИМЕРУ СЕВЕРОЗАПАДНЕ СРБИЈЕ

Т.Е. Чершков, Г.В. Илијић, РАНОХРИШЋАНСКИ САКРАЛНИ
КОМПЛЕКС У СЕЛУ СТАНИЧЕЊЕ КОД ПИРОТА

П. Пејић, НАСТАВАК АРХЕОЛОШКИХ ИСКОПАВАЊА РА-
НОХРИШЋАНСКЕ БАЗИЛИКЕ НА САРЛАХУ У ПИРОТУ
2016.

М. Бунарџић, АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА ТВРЂАВЕ ГО-
ЛУБАЦ СА ПОДГРАЂЕМ

М. Guštin, ARHEOLOŠKA RIZNICA SRBIJE NA PIJACI EUROPE

A.H. Khalifa, LIBYAN CULTURAL IDENTITY OVER ARCHAEO-
LOGICAL RESEARCHER (POLITICAL REGIMES VS CULTUR-
AL HERITAGE)

Дискусија / Discussion

СЕКЦИЈА ЗА БИОАРХЕОЛОГИЈУ **(секција, Н. Миладиновић-Радмиловић)** **15h - САНУ, I спрат, сала 1**

Ј. Булатовић, М. Марић, Д. Филиповић, АРХЕОЗООЛОШКИ
И АРХЕОБОТАНИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ ДРУШТВЕНО-ЕКО-
НОМСКИХ ПРИЛИКА НА ЦЕНТРАЛНОМ БАЛКАНУ НА
ПРЕЛАЗУ ИЗ НЕОЛИТА У ЕНЕОЛИТ

В. Филиповић, БРОНЗАНЕ ИГЛЕ ТИПА БЕЛОТИЋ И ФЕНО-
МЕН ДУГАЧКИХ БРОНЗАНИХ ИГАЛА

Н. Миладиновић-Радмиловић, АНТИЧКИ СИРМИЈУМ – ТРА-
ГОВИ ЈЕДНЕ НЕУСПЕЛЕ ПОЛИТИКЕ

Н. Шаркић, МОГУЋ СЛУЧАЈ СКОРБУТА СА ВИМИНАЦИЈУ-
МА

Н. Миладиновић-Радмиловић, К. Ђукић, Д Вуловић, ФОРМИ-
РАЊЕ АНТИЧКЕ АНТРОПОЛОШКЕ ЗБИРКЕ У МУЗЕЈУ СРЕ-
МА У СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ

Дискусија / Discussion

Đ. Antonijević, K. Đukić, V. Ivanišević, M. Đurić, THE INVESTIGATION OF ARCHITECTURAL DESIGN OF THE RED CORAL FOUND AT CARIČIN GRAD VIA MICRO COMPUTED TOMOGRAPHY ANALYSIS

К. Ђукић, М. Кокановић, МЕТОДОЛОШКИ ПРОБЛЕМИ ПРОЦЕНЕ ПОЛА КОД ОДРАСЛИХ ИНДИВИДУА: ГРОБ 100 СА АВАРСКЕ НЕКРОПОЛЕ ЧИК

Т. Павловић, К. Ђукић, СЛУЧАЈ ХИДРОЦЕФАЛИЈЕ ДЕЧИЈЕГ СКЕЛЕТА СА ЛОКАЛИТЕТА АНИНЕ-ЂЕЛИЈЕ

M. Novak, S. Filipović, I. Janković, MASAKR NA RUBU IMPERIJA – OZLJEDE UZROKOVANE NAMJERNIM NASILJEM IZ MASOVNE NOVOVJEKOVNE GROBNICE U OSIJEKU, ISTOČNA HRVATSKA

Ž. Bedić, A. Azinović Bebek, UČESTALOST TRAUMA NA KOŠTANOM UZORKU IZ ŽUMBERKA

Дискусија / Discussion

Д. Бизјак, МЕДИЦИНСКА ПРАКСА У ПИРОТУ ОД КРАЈА ХVIII ДО КРАЈА ХIХ ВЕКА: ИСТОРИЈСКА ГРАЂА И ПЕРСПЕКТИВЕ У БИОАНТРОПОЛОШКИМ ИСТРАЖИВАЊИМА

Ј. Марковић, Ј. Јовановић, ЗДРАВСТВЕНИ СТАТУС СТАНОВНИКА СРЕДЊОВЕКОВНОГ НАСЕЉА ВИНЧА-БЕЛО БРДО

Н. Јановић, А. Јановић, УТВРЂИВАЊЕ ПОЛНЕ ПРИПАДНОСТИ ИНДИВИДУА У РЕЦЕНТНОЈ ПОПУЛАЦИЈИ НА ОСНОВУ МОРФОЛОГИЈЕ КОСТИЈУ ЗГЛОБА КОЛЕНА

А. Јановић, П. Павићевић, М. Ђурић, НЕУОБИЧАЈЕНИ ОТВОРИ НА ПОВРШИНИ ПРШЉЕНСКИХ ТЕЛА: АНАТОМСКИ ВАРИЈЕТЕТ ИЛИ ЗНАК ПАТОЛОШКИХ ПРОМЕНА

Ђ. Брацановић, Д. Ђонић, ХИПЕРОСТОЗА ФРОНТАЛНЕ КОСТИ У ИСТОРИЈСКИМ И МОДЕРНИМ ПОПУЛАЦИЈАМА

Дискусија / Discussion

УТОРАК 6. ЈУН 2017.

9–13h Рад по секцијама и сесијама

Секција за праисторијску археологију (Кнез Михаилова 36,
I спрат, сала 102)

Сесија *Антички култ на Балкану кроз археолошке налазе и
иконографију* (САНУ, I спрат, сала 3)

Секција за средњовековну археологију (САНУ, I спрат, сала 1)

Сесија *Методолошки проблеми и значај стандардизације
у обради археолошких података – од ископавања до
интерпретације* (САНУ, I спрат, сала 1)

13h **Одржавање XI редовне Скупштине САД (Филозоф-
ски факултет, сала 103)**

16h **Наставак рада по секцијама и сесијама**

20h **Заједничка вечера, Ресторан Полет, Краља Милана 31**

СЕКЦИЈА ЗА ПРАИСТОРИЈСКУ АРХЕОЛОГИЈУ

(секција, В. Филиповић)

9-13h / 16-19h - Кнез Михаилова 36, I спрат, сала 102

В. Богосављевић Петровић, Д. Јовановић, А. Старовић, ЛОЈАНИК
КОД МАТАРУШКЕ БАЊЕ - АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА
ТОКОМ 2016. ГОДИНЕ

Л. Баљ, ДЕЧИЈИ ОТИСЦИ ПРСТИЈУ НА ПРЕДМЕТИМА ВИН-
ЧАНСКЕ КУЛТУРЕ

R. Hofmann, T. Stanković Pešterac, A. Medović, I. Medović, M.
Furholt, A. Hofmann, PROJEKT BORĐOŠ: INTERNATIONAL
MULTIDISCIPLINARY RESEARCH OF THE LATE NEOLITHIC
SITE AND ITS MICRO-REGION

A. Đuričić, JAME ZAPUNJENE PEPELOM SA LOKALITETA
PAVLOVAC – ČUKAR

Н. Мирковић-Марић, М. Марић, Б. Молој, Л. Милашиновић, Д.
Јовановић, РЕЗУЛТАТИ ПРОЈЕКТА СИСТЕМАТСКИХ АРХЕ-
ОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА ЛОКАЛИТЕТА ГРАДИШТЕ У
ИЂОШУ, КАМПАЊА 2016.

Дискусија / Discussion

I. Živaljević, V. Dimitrijević, D. Radmanović, S. Stefanović, LOV,
STOČARSTVO I SIMBOLIČKI ZNAČAJ ŽIVOTINJA NA GOLO-
KUTU: NOVE ANALIZE ARHEOZOOLOŠKOG MATERIJALA

К. Пенезић, Б. Трипковић, ЛОКАЛИТЕТИ ТИПА „ОБРОВАЦ“:
ГЕОАРХЕОЛОШКА ПЕРСПЕКТИВА

М. Марић, М. Радивојевић, В. Roberts, Ј. Кузмановић-Цветковић,
D. Orton, Ј. Пендић, НОВИ РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА НА
ЛОКАЛИТЕТИМА БЕЛОВОДЕ И ПЛОЧНИК У ОКВИРУ
ПРОЈЕКТА „THE RISE OF METALLURGY IN EURASIA“

U. Bugaj, P. Jarosz, J. Коледин, М. Podsiadło, P. Włodarczak, ИС-
ТРАЖИВАЊЕ ЛОКАЛИТЕТА ЦИГАНСКА ХУМКА, ШАЈКАШ
- ОПШТИНА ТИТЕЛ

Г. Чађеновић, М. Миладиновић, ПРАИСТОРИЈСКИ ХОРИЗОНТИ НА ЛОКАЛИТЕТУ БЕДЕМ – МАСКАРЕ КАМПАЊА 2008. И 2010.

Дискусија / Discussion

И. Ђуровић, АРХЕОМУЗИКОЛОГИЈА, МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ СТАРИХ КУЛТУРА СА НАШЕГ ТЛА У ШИРЕМ КОНТЕКСТУ СВЕТСКЕ БАШТИНЕ, ПРИСТУП ПРОУЧАВАЊУ АРХЕОЛОШКИХ ПРЕДМЕТА КОЈИ МОГУ БИТИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ

М. Blečić Kavur, А. Jašarević, *SKRIVENO BLAGO: POTENCIJAL KASNOBRONČANODOBNIH OSTAVA DOLINE RIJEKE BOSNE*

А. Папазовска, ПОЧЕЦИ РАНОГ ГВОЗДЕНОГ ДОБА У МАКЕДОНИЈИ - ЕЛЕМЕНТИ СА СЕВЕРА

А. Cevreska, *THE SOLAR CULT DURING THE PAEONIAN IRON AGE CULTURE*

Дискусија / Discussion

О. Младеновић, В. Филиповић, ПРИЛОГ ПРОУЧАВАЊУ АСТРАГАЛНИХ ПОЈАСЕВА СА ТЕРИТОРИЈЕ ЦЕНТРАЛНЕ И ЈУГОИСТОЧНЕ ЕВРОПЕ

В. Kavur, *TKO, ŠTO, GDJE, KADA, ZAŠTO... KELTI NA BALKANU*

П. Милојевић, В. Филиповић, ДВА ГВОЗДЕНА МАЧА ИЗ ОКОЛИНЕ АЛЕКСИНЦА

Д. Periša, *SKORDISCI U PRVOM RIMSKOM POHODU NA DELMATE U SVJETLU ARHEOLOŠKIH NALAZA*

Дискусија / Discussion

СЕКЦИЈА ЗА КЛАСИЧНУ АРХЕОЛОГИЈУ
СЕСИЈА АНТИЧКИ КУЛТ НА БАЛКАНУ КРОЗ АРХЕОЛОШКЕ
НАЛАЗЕ И ИКОНОГРАФИЈУ

(сесија, С. Петковић и Н. Гавриловић Витас)

9-13h / 16-19h - САНУ, I спрат, сала 1

Лј. Perinić, VOTIVE INSCRIPTIONS OF THE ROMAN SOLDIERS DEDICATED TO MARS IN THE PROVINCE OF DALMATIA

G. Sicoe, ON THE DACIAN ORIGINS OF THE THREE-REGISTER MITHRAIC RELIEFS

Г. Јањић, ПРЕДМЕТИ КУЛТА ИЗ СВЕТИЛИШТА ЈУПИТЕРА ДОЛИХЕНА У ЕГЕТИ У АРХЕОЛОШКОЈ ЗБИРЦИ МУЗЕЈА КРАЈИНЕ У НЕГОТИНУ

Б. Илијић, ПРИЛОГ ПОЗНАВАЊУ КУЛТА ВЕНЕРЕ, ФОРТУНЕ/ТИХЕ И ИЗИДЕ НА ПРОСТОРУ ТИМАКУМ МИНУСА

Дискусија / Discussion

Љ. Васиљевић, АРХЕОЛОШКА СВЕДОЧАНСТВА О ПОШТОВАЊУ КУЛТА АСКЛЕПИЈА У ОКРУЖЕЊУ ТЕРМАЛНИХ ИЗВОРА НА ТЕРИТОРИЈИ СРБИЈЕ

П. Пејић, АНТИЧКИ КУЛТОВИ НА СЕВЕРНОЈ ГРАНИЦИ ГОРЊЕ МЕЗИЈЕ И ТРАКИЈЕ

Л. Јованова Алексова, СЛИЧНОСТИ И РАЗЛИКЕ ИЗМЕЂУ АУГУСТАЛСКИХ ДОБРОВОЉНИХ УДРУЖЕЊА У РИМСКОЈ КОЛИНИЈИ СКУПИ

S. Petković, ROMAN BROOCHES FROM SERBIA AS CULT OBJECTS

Дискусија / Discussion

Н. Проева, ИЗУЧАВАЊЕ РЕЛИГИЈЕ БАЛКАНСКИХ НАРОДА НА ПРИМЕРУ МАКЕДОНАЦА

C. Szabó, ICONOGRAPHIC INOVATION AND RELIGIOUS APPROPRIATION IN A PROVINCIAL CONTEXT: THE CASE STUDY OF CAUTES WITH A BUCRANIUM

М. Живић, АПОЛОН У ИКОНОГРАФИЈИ КАМЕНЕ ПЛАСТИКЕ РОМУЛИЈАНЕ

N. Gavrilović Vitas, THE CULTS AND ICONOGRAPHY OF ROMAN DEITIES FROM THE LOCALITY MEDIANA

Дискусија / Discussion

Љ. Васиљевић, ОЛОВНА ИКОНА ПОДУНАВСКОГ КОЊАНИКА И ЛУНАРНЕ БОГИЊЕ ИЗ НАРОДНОГ МУЗЕЈА КРУШЕВАЦ

C. Horațiu Orlean, THE BEGINNINGS OF CHRISTIANITY IN FORMER ROMAN DACIA. STATE OF THE ART

В.П. Петровић, СОНОРS I СРЕТУМ ИЗМЕЂУ (ГОРЊЕ) МЕЗИЈЕ И ДАКИЈЕ

Ј. Богић, АНТИЧКИ КЉУЧЕВИ СА ТЕРИТОРИЈЕ СВРЉИГА

Дискусија / Discussion

СЕКЦИЈА ЗА ЗА СРЕДЊОВЕКОВНУ АРХЕОЛОГИЈУ

(секција, Б. Микић Антонић)

9-13h - САНУ, I спрат, сала 1

Е. Зечевић, КУЛИНА У БАЈИНОЈ БАШТИ, ИСТРАЖИВАЊА У 2016.

М. Бугар, РЕЗУЛТАТИ СИСТЕМАТСКИХ АРХЕОЛОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА ЛОКАЛИТЕТА “БЕДЕМ” - КАМПАЊА 2015.

М. Савић, ЛОКАЛИТЕТ МАРИНА КУЛА КОД КУРШУМЛИЈЕ

М. Вранић, СРЕДЊОВЕКОВНИ БРОНЗАНИ ТОПУЗИ СА ТЕРИТОРИЈЕ ОПШТИНЕ СВРЉИГ

М. Бабић, АРХЕОЛОШКА ИСКОПАВАЊА НА ДОЊЕМ И ГОРЊЕМ ГРАДУ СРЕБРЕНИЧКЕ ТВРЂАВЕ 2006. И 2007. ГОДИНЕ

М.Б. Вујовић, Ј.Љ. Цвијетић, ПОЗНОСРЕДЊОВЕКОВНИ ЖЕ-ТОН ИЗ ДОЊЕГ ГРАДА БЕОГРАДСКЕ ТВРЂАВЕ

Т. Младеновић, ЛОВ У СРЕДЊОВЕКОВНОЈ СРБИЈИ: ИСТОРИЈСКИ ИЗВОРИ И АРХЕОЗООЛОШКА СВЕДОЧАНСТВА

Дискусија / Discussion

**СЕСИЈА: МЕТОДОЛОШКИ ПРОБЛЕМИ И ЗНАЧАЈ
СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ У ОБРАДИ АРХЕОЛОШКИХ
ПОДАТАКА – ОД ИСКОПАВАЊА ДО ИНТЕРПРЕТАЦИЈЕ**

(сесија, М. Свилар, С. Драгосавац и С. Плавшић)

16-19h - САНУ, I спрат, сала 1

М. Свилар, С. Драгосавац, С. Плавшић, ЗНАЧАЈ СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ У ПРИКУПЉАЊУ, АНАЛИЗИ И ИНТЕРПРЕТАЦИЈИ НАЛАЗА У ПРАИСТОРИСЈКОЈ АРХЕОЛОГИЈИ

В. Димић, Д. Антоновић, ТРЕТМАН КАМЕНОГ МАТЕРИЈАЛА У АРХЕОЛОШКИМ ИСТРАЖИВАЊИМА

С. Витезовић, ЗБИРКЕ КОШТАНИХ АРТЕФАКАТА У АРХЕОЛОГИЈИ: ОД ПРАКСЕ ДО ИДЕАЛНОГ ПОСТУПКА

М. Митровић, ИНДУСТРИЈЕ ОКРЕСАНОГ КАМЕНА У МЕЗОЛИТУ ЂЕРДАПА – ПРЕГЛЕД ДОСАДАШЊИХ И МОГУЋНОСТИ ЗА ДАЉА ИСТРАЖИВАЊА

М. Свилар, ПРОЦЕСИРАЊЕ ГРНЧАРИЈЕ НА КАСНОНЕОЛИТСКИМ ЛОКАЛИТЕТИМА У СРБИЈИ

V. Todoroska, PRAISTORIJSKE ALATKE ZA PREŽIVLJAVANJE

Дискусија / Discussion

СРЕДА 7. ЈУН 2017.

**70 ГОДИНА АРХЕОЛОШКОГ ИНСТИТУТА
MNEMOSYNON FIRMITATIS**

9h **САНУ, I спрат, сала 2**

ДАНИ АРХЕОЛОГИЈЕ – 5-12. јун 2017, 10-23h
Кнез Михаилова 35, испред улаза САНУ

шњацима и шумама. Непосредно са јужне стране локалитета простире се мања површина гајњаче, земљишни тип који је према физичко-хемијским одликама могао бити коришћен за земљорадњу. Ипак, највећи део земљишних типова око локалитета, образованих на кречњачким седиментима, нису ни у условима које пружа модерна технологија нарочито погодни за земљорадњу, те је Хумска област и данас погоднија за виноградарство и сточарство, првенствено гајење оваца и коза.

Посебан значај тог локалитета огледа се у његовом просторном односу са налазиштем Бубањ код Новог Села, на којем су истраживања у организацији Археолошког института у Београду и Народног музеја у Нишу трајала у континуитету од 2008. до 2014. године, и налазиштем Кременац, које је означено као праисторијски рудник кремене сировине. Поред тога, важно је да су у близини локације у селу Хум евидентирана лежишта бакра.

Нова археолошка истраживања у знатној мери су допунила и у извесном смислу кориговала ранија сазнања о динамици и хронологији насељавања локалитета Велика хумска чука. Будућим мултидисциплинарним истраживањима одређени закључци и претпоставке могли би да се провере, допуне и ревидирају, као и да се прецизније одреди трајање појединих фаза насељавања и утврде економске стратегије популација која су настањивала доминантно узвишење у различитим периодима праисторије.

Драгана Антоновић, Археолошки институт Београд
Селена Витезовић, Археолошки институт Београд
Видан Димић, Београд

ПРЉУША - МАЛИ ШТУРАЦ, ЕНЕОЛИТСКИ РУДНИК БАКРА НА РУДНИКУ

Енеолитски рудник бакра на локалитету Прљуша на врху Мали Штурац на Руднику за сада представља највећи праисторијски рудник на Балкану. Откривен је 1980. године и са прекидима се истражује до данас. На целој површини налазишта детектован је већи број окана, а до сада су, делимично или потпуно, истражена само четири. У њима су откривени остаци површинске и јамске експлоатације руде. До сада су на Прљуши трагови површинске експлоатације нађени у зони окана 4 и 6. Јамску експлоатацију карактеришу хоризонтални рудни канали и мање галерије који се налазе на релативно малој дубини од површине тла. У

окну 6 откривена је мања галерија дубине 1,5 метара од нивоа улаза на коју се настављала површинска експлоатација руде.

Објекат 1 на самом врху локалитета за сада је најбоље истражено рудно окно. У њему је откривена подземна експлоатација руде са ходницима неправилног облика, типичним за рано рударство и једна галерија којом се ходник завршавао. Рудна жила се налазила плитко испод површине тла и пружала се правцем исток – запад. Њено прањњење је почињало од четвороугаоног отвора код кога су била остављена два раноенеолитска пехара са две дршке, по један са сваке стране. Од улаза, рудни ходник је ишао на исток и на запад. Велики комади стена у горњим слојевима откривени су како у ходницима тако и у галерији, што указује да је реч о подземној експлоатацији руде и да се таваница обрушила након напуштања окна. На зидовима галерије откривено је више удубљења која су можда имали функцију у фиксирању неке дрвене конструкције о коју су се вешали масивни камени батови. Откриће једног таквог бата, тежине 19,8 кг, на самом улазу у галерију из ходника који је водио до ње, даје основу за такву претпоставку. У самој галерији, у њеном централном делу, откривено је 180 камених батова. Трагови ватре примећују се на зидовима галерије, на местима где је била минерализација. На тим местима постоје и трагови избијања руде из матичне стене настали употребом камених батова. Објекат 1 је једино окно у коме је нађена керамика која може поузданије да се определи. Откривено је неколико пехара са две дршке који су по облику типични представници Бубањ-Хум културе. Ипак, мали узорак, али исто тако и недостатак апсолутних датума, не дозвољава прецизније културно-хронолошко опредељење у једну од фаза – раноенеолитску Бубањ-Хум I или ранобронзаноdobну Бубањ-Хум III. Начин експлоатације руде, а то је прањење и прањњење малахитних жица што оставља неправилне рудне канале, донео је превагу код датовања окна Објекат 1 у рани енеолит, а посредно и целог рудника на Прљуши. Прецизније датовање биће могуће тек након добијања апсолутних датума и проналажењем већег керамичког узорка. Могуће је да је доњи део падине био експлоатисан и раније, током винчанске културе. То су претпоставили и први истраживачи локалитета, пре свега због обиља горског кристала кварца кога има на целој површини налазишта и за који се претпоставља да је могао бити експлоатисан током винчанске културе.

KALEMEGDAN

Zoološki Vrt

Narodni muzej

Filozofski fakultet

Arheološki institut zgrada SANU

TERAZIJE

Narodna skupština
Republike Srbije

SAVAMALA
САВАМАЛА

ANDRIČEV
VENAC
АНДРИЋЕВ
БЕНАЦ

PALILULA
ПАЛИЛУЛА

POLET, restoran

SLAVIJA

VRAČAR
ВРАЧАР

Hram Svetog Save

a 35
 ia
 0.456611

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

902/904(048)

902/904:005.745(497.11)''2017''(06)

902/904:061.2(497.11)''2017(06)

СРПСКО археолошко друштво (Београд). Скупштина (40 ; 2017 ; Београд)

Програм, извештаји и апстракти : Српско археолошко друштво, XL скупштина и годишњи скуп и прослава 70 година археолошког института (*mnemosynon firmitatis*), Београд, 5-7. јун 2017. године / [приредили Војислав Филиповић, Адам Црнобрња]. - Београд : Српско археолошко друштво : Археолошки институт, 2017 (Београд : Графички центар). - 146 стр. ; 21 cm

Тираж 250.

ISBN 978-86-80094-05-2 (САД)

1. Српско археолошко друштво (Београд). Годишњи скуп (40 ; 2017 ; Београд)

а) Српско археолошко друштво (Београд) - 2017 б)

Археолошка истраживања - Апстракти

COBISS.SR-ID 234986252